

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando

Esperantobladet

Kesäkuu ♦ Junio

3/2000

Bonan someron al ĉiu leganto!

KEF tulee, oletko valmis? Ilmoittaudu! s. 5-7

Ĉu Esperanto-agado pezas iam kaj tiam? p. 4

Esperantolehti

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet

ISSN: 0787-8206

Kielipoliittinen aikakauslehti. Suomen esperantoliitto ry:n äänenkannattaja.

Språkpolitisk tidskrift. Organ för Finlands Esperantoförbund.

Lingvopolitika periodaĵo. Organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Perustettu/Grundad/Fondita 1918. Esperantolehti ekde/från 1989 lähtien.

Esperanta Finnlando 1918-23, 1948-53, 1959-1987.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Utkommer sex gånger i året. Aperas sesfoje jare.

Toimitus/Redaktion/Redaktejo: (*väliaikainen/provizora*)

Jukka Laaksonen, osoite ja puh. alla/ adreso kaj tel. sube ✉ laakju@koti.tpo.fi

Taitto/Layout/Enpaĝigo: *Ilkka Santtila*

Tollinpolku 1 B 21, 00410 Helsinki. ☎ (09) 530 1804 ✉ ilkka.santtila@esperanto.fi

Tilauhinta/Prenumerationspris/Abonprezo: 80 mk/vuosi/år/jaro;

Jäsenille/ För medlemmar/ Por membroj: 60 mk; Baltio 60 mk, aliaj landoj 80 mk.

Tilaukset, osoitteenmuutokset/Abonoj, adresŝanĝoj:

Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ☎ (09) 715 538

Prenumerationer, adressförändringar: EAF, Broholmmsgatan 15 C 65, 00530 Helsingfors.

Postisiirtotili/Postgirokonto/Poŝtĝirkonto: 800017-230825.

Julkaisija/utgivare/eldonanto: Suomen Esperantoliitto – Esperanto-Asocio de Finnlando.

Painosmäärä/Eldonkvanto: 400

Esperanto-Asocio de Finnlando ♦ Suomen Esperantoliitto

Fondita/Perustettu/Grundad: 1907

Prezidanto/Puheenjohtaja: *Jukka Laaksonen*

Uudenkylänkuja 2 B 11, 33530 Tampere. ☎ (03) 255 4724; (050) 5829 248; työ/laboro: (03) 249 3313

Vicprezidanto/Varapuheenjohtaja: *Seija Kettunen*

Keihäsmiehenkatu 3, 40630 Jyväskylä. ☎ (014) 254 609 ✉ kari.kettunen@pp1.inet.fi

Sekretario/Sihtööri: *Päivi Saarinen*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ paivi.saarinen@iki.fi

Aliaj estraranoj / Hallituksen muut jäsenet:

Tiina Oittinen, Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ (02) 230 5319 ✉ tiina.oittinen@pp.inet.fi

Aimo Rantanen, Haapalammentie 13 as 6, 40800 Vaajakoski. ☎ (014) 261 438 ✉ esperantolehti@esperanto.fi

Anna Ritämäki, Dragsfjärdsvägen 690, 25700 Kimito. ☎ (02) 423 146 ☎ (02) 423 246 ✉ aritamak@ra.abo.fi

Ritva Sabelli, Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki. ☎ (09) 635 902 ✉ ritva.sabelli@sfs.fi

Vicestraranoj/Varajäsenet:

Jussi Jäntti, Huuhankatu 14 B 8, 70600 Kuopio. ☎ (0400) 859 641

Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (03) 348 4245 ✉ markku.saastamoinen@koti.tpo.fi

Aini Vääräniemi, Vääräjärventie 26 A, 93590 Vanhala. ☎ (040) 518 7242 ✉ aini.vaaraniemi@pp.inet.fi

Rahastonhoitaja/Kasisto: *Antti Mikkola*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ antti.mikkola@orion.fi

Postisiirtotili/Poŝtĝirkonto: 800017-230825.

Toimisto/Officejo: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, avoinna tiistaisin klo 17-19.

☎ (09) 715 538 (puh.vastaaaja/automata respondilo). Malfermita: marde 17-19-a horo.

UEA:n pääedustaja / Ĉefdelegito de UEA: *Heta Kesälä*

Kalamiehenkuja 3 D 32, 04300 Tuusula. ☎ (09) 275 5528

Postisiirtotili/Poŝtĝirkonto: 800029-19438647 (maksut UEA:lle/ pagoj por UEA).

Internet: <http://www.esperanto.fi>

Somero en Finnlando

Dum somero Finnlando estas fermita. Tiel oni ofte diras – kaj pravas, sed nur unuflanke. La fermita lando celas signifi, ke homoj ne laboras kaj diversaj servogiĉetoj estas fermitaj. Ankaŭ tio estas nur unu flanko de la monero. Kiom da homoj ne povas havi ferion kaj kiom da homoj ne ĝuste dum la somero? Hodiaŭ la kvanto de homoj laborantaj en industrio kaj konstruado estas multe pli malgranda ol antaŭe kaj en aliaj fakoj oni devas labori almenaŭ iukvante dum la tuta jaro. Sed dum someraj semajnfinoj, aparte dum mezsomeraj festotagoj kaj en julio, la urboj povas ŝajni fermitaj. Tion spertis multaj eksterlandanoj venintaj al Finnlando. Ili povas miri la malplenan ĉefurbon, kies trankvilo dum Johano-tago povas esti eĉ traŭmokaŭza – almenaŭ por tiuj, kiuj venas el multmilionaj metropoloj.

Turisto certe miras, kiu povas esti la kaŭzo por tio, ke finnlandano, kiu ĉie kaj kiam ajn tamen atingas trankvilan kamparon aŭ vastan maron dum duonhoro, aparte dum somero volas fuĝi al primitiva kabana vivo. Sed preskaŭ ĉiuj urbanoj el ni ja estas tiaj de la unua aŭ maksimume dua generacio kaj ni ankoraŭ ne ŝajnas esti hejme en urbo.

Kontraŭe al la fermita lando diversaj someraj aranĝoj abundas tiel, ke neniu unuopa homo teorie povus partopreni ĉiujn el ili. Kaj tiuj aranĝoj ne estas bagatelaj: kelkaj tiras al si pli ol 100 000 homojn. Pli kaj pli tiuj aranĝoj okazas ankaŭ en urboj.

Somero estas somero kaj finnlandano jam lernis laŭ eksterlandaj modeloj sidi en ĉestrata ekstera bierejo aŭ pikniki sur parka herbejo kiam la temperaturo estas 14 gradoj kaj malvarmumi en mallongmanika kaj -pieduma vestaĵo nur pro la teoria sezono. Finnlandanoj estas ja profunde eltenemaj kaj malforte reagemaj. Oni ankaŭ ŝercas, ke neniam oni ne povas scii, dum kiu semajno okazos la somero en Finnlando. Kaj kvankam la temperaturo dum pli ol duonjaro restis sub aŭ ĉe nulo, tamen ĉiuprintempe oni trovas homojn, kiuj dum la unua varma tago plendas pro tio, ke estas terure varme.

Ĉiuokaze por ni finnlandanoj somero estas la plej atendata sezono. Kaj ĝi estu volonte tia.

Bonegan kaj refreŝigan someron al vi ĉiuj.

Jukka Laaksonen

ESPERANTOLEHTI

ilmestyy vuonna **2000**
aperas dum la jaro

Nro	Deadline/ limdato	Ilmestyy/ aperas
4	15.7	1.8
5	15.9	1.10
6	15.11	1.12

Avustajien toivotaan noudattavan edellä esitettyjä aikoja. La redakcio esperas, ke helpantoj atentu la datojn supre.

Ilmoitushinnat

Ulkopuoliset mainostajat:	Jäsenet:
1/1 sivu 600 mk	1/1 sivu 300 mk
½ sivua 400 mk	½ sivua 200 mk
1/4 sivua 250 mk	1/4 sivua 125 mk

Niaj ŝarĝitaj funkciuloj

Ĉu vi memoras fabelon pri la forta viro, kiu alvenas al riverbordo kaj tie trovas maljunulon, kiu petas lin porti lin trans la inundan riveron? La viro serveme surdorsigas la malpezan maljunulon, sed ju pli profunden ili vadas, des pli peza iĝas la ŝarĝo. En aliaj fabeloj la forta viro mem bezonas veturigadon trans la riveron kaj petas tion de la surborda remisto, sed kiam ili alproksimiĝas la transan bordon, la remisto saltas surteren kaj repuŝas la boaton en la torenton, devigante la pasaĝeron fariĝi remisto. En iuj aliaj fabeloj surdorse portata bela junulino ŝanĝiĝas en strangolantan demonon, aliffoje la surdorsa malpeza etulo ŝanĝiĝas en plenkreskan kaj pezan Kriston. Ĉiuokaze la laboro de la portanto fariĝas suferiga batalo kontraŭ la malpliigo de la propraj fortoj en la superhoma tasko.

Tiaj fabeloj abundas en la internacia fabelaro. Estus interese pristudi ilin kaj trovi la psikologiajn kialojn kaj simbolismon. La taskoj de la funkciuloj en la Esperanto-movado – kaj pli ĝenerale en ĉia organiza vivo – kutimas fariĝi ŝarĝoj, kies pliiĝantan pezon la longtempa funkciulo ne plu eltenas, kaj neniu volas liberigi lin. Io tia okazis al

la redaktoro de Esperantolehti. Tuj post la limdato de la materialo por la junia numero li telefonis al mi, ke li ne redaktos Esperantolehti.

En la Esperanto-movado ni dependas de niaj malmultaj kapabluloj, kiuj ofte senegoisme laboradas kaj respondecas pri siaj taskoj dum dekoj da jaroj. Multan financan rekompencan ni ne povas doni al ili, kaj laŭdojn kaj dankojn ni ne ofte donas. La nombron de eblaj novaj funkciuloj nuntempe malpliĝas ankaŭ la fakto, ke por preskaŭ ĉiu tasko estas nepre bezonata komputilo kaj bonaj scioj pri ties uzo. Se niaj funkciuloj laciĝas, ilin pli facile ol antaŭe vundas nia kritikado, kvankam ĝi estus bonintenca kaj ne senkiala. Dolorige la kritikitojn ekronĝas duboj pri propraj kapabloj kaj amero pro la nedankemo de ni la servatoj. Tamen eĉ ne pro tio la servatoj fariĝu tute nekritikemaj, ĉar ie inter la kritikado ja kaŝiĝas la semoj de plibonigado, evoluo kaj solvoj. Aŭ ĉu ni kredu la profetion de Simon Payne, kiu antaŭdiras, ke en 2045 ne plu estos esperantistoj?

Raita Pyhälä

Esperanton kielioppi suomalaisille

Tiivis esperanton rakenteen erittely, joka vertaa esperantoa suomeen ja muihinkin kieliin, ilmestyy kesäkuun alussa monisteena (112 s. A4). Teos on omakustanne eikä tavoittele voittoa. Hintaan 70 mk on lisättävä postikuluja 12 mk. Kieliopin voi saada vain tekijältä:

Matti Lahtinen, Syrjälänk. 6 B 61, 40700 Jyväskylä. S-posti: <matlah@sci.fi>. Joitakin yleisiä tietoja, sisällysluettelo ja sivuja on [www-osoitteessa](http://www.osoitteessa):
<<http://www.sci.fi/~matlah/kielioppi/>>.

Kultura Esperanto Festivalo

17-23.7.2000
en Helsinko

Unutaga karto por KEF kosta 200 markojn. Ĝi inkluzivas 3 manĝojn. Plentaga partopreno kosta post la 1-a de junio 1283 markojn. Por junuloj 1057 markojn. La partoprenkotizo inkluzivas manĝojn kaj tranoktadon en amasloĝejo.

Al la julia Kultura Esperanto Festivalo aliĝis ĝis majo jam pli ol 100 homoj el 20 landoj. La aliĝintoj apartenas al ĉiuj aĝgrupoj, inter ili estas same beboj kiel avoaĝaj partoprenontoj. KEF estas festivalo por ĉiuaĝaj homoj, kiujn interesas esperanta kulturo.

KEF 2000 havas tre abundan programon. Certe estas io por ĉiaj gustoj. Estos en KEF vere riĉa literatura programo kaj multaj diversaj koncertoj. Vi povas ankaŭ sperti premierojn de tri tute novaj teatraj grupoj. Konstatu mem la abundon en la apuda programa horarskizo.

Aliĝilon vi trovas en la numero 1/2000 de Esperantolehti, en la retadreso www.esperanto.fi/kef2000.html.

[esperanto.fi/kef2000.html](http://www.esperanto.fi/kef2000.html) aŭ vi povas ĝin peti en la oficejo Siltasaarencatu. Ankoraŭ eblas aliĝi!

Ne maltrafu ĉi tiun unikan aranĝon. Venu kaj konatiĝu pli kun originale esperanta kulturo. Vi estos kore bonvena!

Kulture riĉan someron deziras al vi,

*Riitta Hämäläinen
kaj la KEF2000-teamo*

Ps. KEF-teamo plej kore dankas tiujn personojn, kiuj subtenis KEF-projekton finance. Kun granda dankemo akceptas subtenon al KEF-konto Merita 101130-220698.

Esperanto-festaroj

Esperanto-festareille on ilmoittautunut jo runsaat 100 osallistujaa 20 maasta, kaikista ikäryhmistä, vauvasta vaariin.

KEF on ainutlaatuinen tapahtuma, jossa voit tutustua alkuperäiseen esperantokulttuuriin ja viettää samalla viikon todella kansainvälisessä ja mielenkiintoisessa seurassa. Oh-

jelmatarjonta on runsas ja monipuolinen. Jokaiseen makuun löytyy varmasti jotakin, myös aloittelijan kielitaidolla. Tervetuloa mukaan!

Lisätietoja saat Siltasaarencadun toimistosta tai osoitteesta www.esperanto.fi/kef2000.html.

LUNDO 17.7

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Malfermo

15.30 – 17.00

Malfermo de komiksa ekspozicio (Torras/
Camacho)

Finnlando sin prezentas (Kauppinen)

17.00 – 18.30

Prelego pri la ibera skolo kiel fenomeno (Valén)

Kurso pri komiksdesegnado (Torras)

18.30 – 20.00

Vespermanĝo

20.00 – 21.30

Kantemula rondo (Karkiainen/Henriksen)

Prelego pri esperanta sciencfikcio (Dek/Camacho)

21.30 – 23.00

Akustika koncerto de Persone

23.00 – 3.00

Diskejo/Nokta Trinkejo

MARDO 18.7

8.00 - 9.30

Matenmanĝo

9.30 – 11.00

Verkateliero: Kiel verki infanrakonton (Neves)

Prelego pri historio de espomuziko 1 (Martorell)

11.00 – 12.30

Aktoremula rondo (Trifonchovski)

Aŭtora horo de Jorge Camacho

Koncerteto por infanoj (Karkiainen, Ĵomart kaj
Nataŝa, Miguel Gutiérrez)

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Aktoremula rondo (Trifonchovski)

Kio, diable, estas poezio 1? (Neves)

15.30 – 17.00

Kritiki: Ĉu anatemi aŭ ameni? (Neves)

Verkateliero: Poemo (Camacho)

17.00 – 18.30

Kantemula rondo (Karkiainen/ Henriksen)

Aŭtora horo de Liven Dek

Filmoprezento

18.30 – 20.00

Vespermanĝo

20.00 – 21.30

Vespero de esperanta ampoemo (Fernández ktp.)

21.30 – 22.30

Koncerto de Ĵomart kaj Nataŝa

23.00 – 24.00

Koncerto de Stomakoj

24.00 – 3.00

Diskejo/Nokta Trinkejo

MERKREDO 19.7

8.00 – 9.30

Matenmanĝo

9.30 – 11.00

Aktoremula rondo (Trifonchovski)

Finna saunxo (Hämäläinen)

11.00 – 12.30

Historio de espomuziko 2 (Martorell)

Verkateliero: Rakonto (Dek)

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Salsokurso (Henriksen)

Kio diable estas poezio 2? (Neves)

Filmoprezento

15.30 – 17.00

Komiksdesegnado (Torras)

Aŭtora horo de Miguel Fernández

17.00 – 18.30

Subĉielaj koncertoj sur scenejo Espan lava

18.30 – 20.00

Subĉielaj koncertoj sur scenejo Espan lava ĝis
20.30

20.00 – 21.30

Vespermanĝo

21.30 – 23.00

Teatra vespero : Ibere libere kaj Variantoj

23.00 – 3.00

Diskejo/Nokta Trinkejo

ĴAŬDO 20.7

8.00 - 9.30

Matenmanĝo

9.30 – 11.00

Aktoremula rondo (Trifonchovski)

Prelego pri verkisto Karolo Piĉ (Neves/
Fernández)

11.00 – 12.30

Verkateliero: Poemo (Camacho)

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Ekveturo al saŭnoekskurso/Kiljavanranta

15.30 – 17.00

Saŭno (Kantoj)

17.00 – 18.30Saŭno (Aŭtoraj horoj de Anja Karkiainen kaj
Sabira Ståhlberg)**18.30 – 20.00**

Saŭno kaj reveturo

20.00 – 21.30

Vespermanĝo

21.30 – 23.00Dancospektaklo "Hundoj diras vaŭ, vaŭ, vaŭ"
(Henriksen)**23.00 – 0.30**

Espoteko kun koncerto de Dolcxamar (Martorell)

0.30 – 3.00

Espoteko

VENDREDO 21.7**8.00 - 9.30**

Matenmanĝo

9.30 – 11.00

Historio de esperanta teatro (Trifonĉovski)

Verkataliero: Infanrakontoj (Neves)

11.00 – 12.30

Komiksdesegnado (Torras)

Aŭtora horo de Antonio Valén

Teatraĵo por infanoj

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Aktoremula rondo (Trifonĉovski)

Prelego pri esperanta rokliriko (Camacho)

15.30 – 17.00

Koncerto de Ĵomart kaj Nataŝa

Tri nuntempaj poetoj: De Neves al Zifu – ĉu vervi
aŭ Nervi? (Fernández)**17.00 – 18.30**

Verkataliero: Rakonto (Dek)

Beletra diskutejo: Postmilitaj poemoj de Kalocsay
(Valén)**18.30 – 20.00**

Vespermanĝo

20.00 – 21.30

Teatra prezento: Suninfanoj

21.30 – 24.00

Koncertoj de Juhani Haavisto kaj Persone roke

24.00 – 3.00

Diskejo/Nokta Trinkejo

SABATO 22.7**8.00 - 9.30**

Matenmanĝo

9.00 – 13.00Seminario: 20 jarojn post Raŭmo: Ĉu ni diras ion
kulture originalan kaj internacie valoran?

(Lindstedt ktp.)

Ekskurso al Suomenlinna ekde la 9-a

12.30 – 14.00

Lunĉo

14.00 – 15.30

Kantorondo (Karkiainen/Henriksen)

Aŭtora horo de Gonçalo Neves

Filmoprezento

15.30 – 17.00

Salsokurso (Henriksen)

Debato pri literaturaj vortoj (Lindstedt/Camacho)

17.00 – 18.30

Muzikpoema spektaklo: García Lorca (Fernández)

18.30 – 20.00

Vespermanĝo

20.00 – 22.00

Vespero de Talentoj

22.00 – 23.30

Esperanto Desperado

23.30 – 3.00

Diskejo/Nokta Trinkejo

DIMANĈO 23.7**8.00 - 9.30**

Matenmanĝo

9.30 – 11.00

Nordiaj esperantoverkistoj (Camacho)

Beletra diskutejo: Malfidelo surbaze de *Ekstretoj*
(Valén)**11.00 – 12.30**

Aktoremula rondo (Trifonĉovski)

Konversacio: Ĉu ekzistas esperanta folkloro?
(Camacho)**12.30 – 14.00**

Lunĉo

14.00 – 16.00

Fermo (Amatora teatro prezentas + adiaŭa koncerto)

Per Pasporta Servo en Lyon

En aprilo 2000 mia edzo kaj mi iom rondvojaĝadis en Francio. Ni bezonis tranoktejon en Liono, ĉar tie ni ne havas leteramikon. Anstataŭ rezervi ĉambron en hotelo ni decidis kontakti lionajn esperantistojn tra Pasporta Servo. Post nelonga atendado ni ricevis favoran respondon kun konsiloj pri la metroo kaj la urbo. Iom nin timigis la ideo, sed post kelkaj pli malpli sukcesaj telefonkontaktoj kaj trajnaj malfruetoj ni tamen sukcesis renkonti nian gastigontinon en liona metrostacio. Verdire ŜI trovis nin. Ni nomu ŝin Anna, ŝanĝita nomo.

Ni tre aprezis la afablecon de Anna, kiu venis renkonte al ni malgraŭ nia necerta horaro kaj ŝia okupiteco. Ŝi helpis nin aĉeti biletojn el la aŭtomato, ŝi montris kiel stampi la biletojn kaj kiun trajnon eniri, samtempe amike parolante en flua Esperanto, kvazaŭ ni konus unu la alian de longa tempo. Ĉiel ŝi lasis nin kompreni, ke ni estas bonvenaj kaj ke ŝi deziras, ke nia halto en Liono estu sukcesa kaj agrabla.

Anna loĝas en antaŭurbo, en nova luma apartamento. Ni rajtis okupi ŝian salonon. Ŝi estis jam pretiginta liton por ni sur la sofo. Tra la fenestro ni vidis duoncirklan balkonon kaj duonsovaĝan verdan herbejon, nekutimaĵoj en malnovaj francaj urboj. Post

ioma ripozo kaj konatiĝo kun ŝia edzo ni ĉiuj reveturis al la centro, ĉar Anna devis partopreni kunsidon en K.T.P., kiu estas internacia, multkultura kafejo kaj kunvenejo, uzata ankaŭ de esperantistoj. Enirinte la kafejon tra mallarĝa malluma koridoro ni surpriziĝis pro la unika etoso. Estis kvazaŭ ni enirus iun ekzotikan, indiĝenan vilaĝon, ĉar sur la muroj pendis ornamaj bildtapiŝoj pri ne-eŭropaj kulturoj kaj belaj lignaj traboj markis la randojn de enkafejaj balkonoj kaj interspacoj.

La edzo de Anna rolis kiel ĉiĉerono kaj montris al ni la malnovan kernon de Liono, kie antaŭe prosperis silkindustrio, sed nun la ejoj estas uzataj de alternativuloj, multegaj restoracioj (turka, juda, meksikia, usona k.a.), amuzejoj, noktoklubo kaj similaj. Ni vidis ankaŭ belajn preĝejojn sed eniris nur unu. Ni grimpis sur monto, de sur kiu ni vidis la urbegon etendiĝi ĝis la griza foro. Pluvetis aŭ pluvegis, la junaj folioj de la arboj en la parkoj bonodoris. La pluvo briligis la kolorojn de la malnovaj pavimoj. Malgraŭ la malseka vetero estis ĝojo vidi almenaŭ parton de Liono.

Post la 20a horo ni kun kvar aliaj geesperantistoj serĉis restoracion por niaj vespermanĝo kaj interparolado. En Liono troveblas malnovaj malgrandaj restoracietoj "bouchon", kies kuirrejo situas en la

sama ĉambro kiel la manĝejo. Ĉu nia restoracio estis "bouchon" aŭ ne, mi ne certas, sed la menuo al ni ŝajnis tre franca kaj enhavis komencan kaj ĉefan pladojn kaj deserton, ĉiuj bongustaj kaj tradicie dikigaj. Niaj samtabloj amike klarigis, kion vere signifis la pladonomoj, per kreto skribitaj sur nigra tabuleto. Ili ankaŭ rakontis pri lionaj Esperanto-vivo kaj manĝokulturo. La etoso estis unika, almenaŭ al ni finnoj. Volonte ni aldonis al la pagenda sumo iom da subteno al la agado de K.T.P. Ja ni ne tial uzis Pasporta Servon, ke ni dezirus plej eble malmultekoste tranokti, sed ĉar ni deziris sperti lionan etoson kun tieaj esperantistoj.

Post la 22a ni ankoraŭ piediris por vidi altan domegon, kies du muroj estis lerte pentritaj tiel, ke ŝajnis kvazaŭ sur la balkonoj kaj ĉe la pordoj kaj fenestroj starus aŭ sidus homoj vestitaj laŭ la modoj de la pasintaj jarcentoj. Ili prezentis famajn francojn, ekz. la verkiston Saint-Exupéry aŭ la fratojn Lumière. Ĉio tio ŝajnis tiom reala, ke mi unue pensis, ke temas pri aktoroj, sed ĉio estis nur ŝajno, eĉ la balkonoj, pordoj, fenestroj kaj tegmento. Ĝenia maniero konigi historion, plibeligi tedan muregon, surprizi preterpasantojn kaj allogi turistojn! La konstruaĵo mem enhavas normalajn apartamentojn, diris niaj ĉiĉeronoj.

Frumatene, post tasego da laktokafo, ni kun Anna ree eniris la metroon. Ŝi konsilis nin pri ĉio, aĉetis la biletojn per niaj moneroj, desegnis mapeton por montri, kiel ni trovos la aŭtobuson al la flughaveno. Ĉio iris glate, danke al geesperantistoj, kiuj faras sian eblon por Pasporta Servo. Mia edzo kaj mi nun opinias, ke indas uzi la Servon. Espereble ni povos reviziti Lionon kaj tie pasigi plurajn tagojn por pli bone konatiĝi kun la regiono.

R.P.

Fraŭloj lipharaj

(Vanhojapoikia viiksekkäitä)

*Sur insulo en Saimaa loĝloko,
sidas Nestori Miikkulainen sur ŝtupar',
ludas buŝharmonikon, kaj foko
surŝtonigas sin el la ondar'.*

*Sub la akvo naĝadis ĝi al la ludant'.
Tre konata al ĝi estas ja lia kant',
kie sonas soleca sopir' kiel tem'.
Ĝi aŭskultas kun komprenem'.*

*Ne povis Nestori festi la nupton,
ĉar fianĉin' foras pro monda log'.
Fraŭloj lipharaj – spitantaj volupton –
estas do ambaŭ, viro kaj fok'.*

*Sur insulo en Saimaa loĝloko,
tien veni rifuzis la vivkunulin'.
Solas Nestori samkiel foko,
mankas ankaŭ fokin' pro destin'.
Granda estas lag' Saimaa, sed fokoj nur cent
post nelonge formortos verŝajne la gent'.
La sopiro ludata per buŝharmonik'
kompreniĝas do sen eksplik'.*

Ne povis Nestori ...

*Sur insulo en Saimaa loĝloko,
sidas Nestori Miikkulainen sur ŝtupar',
Sur la ŝtono rigardas la foko
kunsenteme al kara najbar'.
Granda estas lag' Saimaa, sed inojn nur nul
de sur bordoj allogas la venta insul'.
Devos resti kaj Nestori kaj foko ĉi,
la lastuloj de l' famili'.*

Ne povis Nestori ...

*Muziko kaj teksto: Juha Vainio
Traduko: Anja Karkiainen*

Mervyn Claxton: Kulturo kaj sano

Tradukis Helga Rapley, eldonis UEA 1999, 42 paĝoj

Post la libroj *Kulturo kaj evoluo* kaj *Kulturo kaj teknologio* aperis nun en la serio de UNESKO-libroj studaĵo pri la rilato inter kulturo kaj sano. Mervyn Claxton ankaŭ ĉi-foje provas multon pritrakti per malmultaj paĝoj. La libro estas samtempa atako al la moderna pilola medicina industrio, pledo por ekuzo de tradiciaj popolaj medicinoj kaj klarigo de la kultura medicina historio. Plej bone sukcesas la lasta parto: Tra konkretaj ekzemploj ni konatiĝas kun diversaj konceptoj pri sano kaj malsano, lernas pri tradiciaj sanigaj sistemoj kaj sekvas la evoluon de la moderna medicino. Ni ekscias pri la batalo kontraŭ malario, variolo kaj aliaj malsanoj, pri diversaj tradiciaj sanigaj sistemoj, kaj pri la rilato al sklavigaj drogoj (narkotaĵoj). Ĉie preskaŭ troas interesaj koncizaj informoj, kiujn ordinara leganto ne povas kontroli, nur fidi aŭ ne fidi.

Tra la historio ekestis diversaj konceptoj pri sano kaj malsano. Iom post iom la tradiciajn kuracmetodojn forpuŝis la moderna scienca medicino. Tuthoman pritrakton, kie oni ne distingis inter menso kaj korpo, anstataŭis pli specifa serĉado de malsano kun difinita kuracilo. Laŭ Claxton tiu evoluo iris tro longe, kaj ni nun pro evidentaj limigoj en la moderna medicina prizorgado, devas ree atenti la tradiciajn formojn de sanprizorgo.

Estas facile konsenti kun Claxton, ke ni vivas en drogo-kulturo, kie ni provas kuraci ĉiun malsanon per piloloj. Li pravas ke la medicina industrio estas potenca monmaŝino, kaj ke multe pli gravas vivstilaj fakto-

roj ol nuraj pilolaj sanigiloj. Li referencas al la Monda Sanraporto, kiu konstatas ke vivstil-rilataj malsanoj kaj statoj kulpas pri 70-80% de mortoj en evoluantaj landoj kaj pri ĉ. 40% en la evoluanta mondo. Per pli bona dieto, malstresigo, pli da ekzercado kaj malpli da fumado, ni savus pli da vivoj ol per ĉiaj ajn medikamentoj en nia mondo-parto, kaj sekurigante bazajn higienajn kaj nutrajn kondiĉojn multegaj vivoj estus savitaj en "La Sudo".

Sed en sia pledo por "tuthoma pritraktado", Claxton ne estas tute fidinda. Kial? Unue, ĉar li tute pretervidas, ke ankaŭ tiu alternativa medicino estas grandega industrio, en kiu ĉiaspecaj ĉarlatanoj proponas al malsanuloj ĉiajn medikamentojn tute netestitajn sub belaj sloganoj pri "tuthomeco", "ekvilibro", "energio" kaj aliaj modaj esprimoj. Malgraŭ ĉio, avantaĝo pri la "okcidenta" medicino estas la postuloj pri pruvita efiko antaŭ ol disvendigi ĝin. Tio mankas inter la alternativa medicino, kaj plej efikaj kaj bonvenaj kuraciloj ekzistas flank' al flanke kun pura trompaĵo.

Multas ekzemploj pri tio, ke indiĝenaj popoloj unu de la alia izolitaj evoluigis sam-specajn procedurojn kaj kuracilojn por la sama malsano. Tio ja estas signo, ke vere efikas la kuracado. Aliflanke, oni ĉiam trovas ekzemplojn, kiuj fortigas sian propran hipotezon. Kiom da ekzemploj troveblas, kie tute ne kongruas la manieroj, kaj kie neniel estas montrita logika sekvo inter la sanigada maniero kaj la atingita sanstato?

Norvegio estas menciita kiel pozitiva escepto rilate la senrezervan pilol-kulton. Kiam aliaj eŭropaj landoj havas pr. 20 000 registritajn preparatojn, Norvegio sekurigas la popolan sanon per ne multe pli ol mil. Fakte, tiu cifero apartenas al la historio. Ĝis antaŭ nelonge validis la paragrafo pri neceso, laŭ kiuj novaj kuraciloj estis akceptitaj nur, se la prisanaĵaj aŭtoritatoj sentis bezonon je ili. Nun, ĉiu medikamento aprobita en EU principe estas vendebla ankaŭ en Norvegio. Tio ne signifas ke la landon inundos novaj tablojdoj kaj piloloj. Grandega parto de tiuj kuraciloj havas saman efikon (paralelaj medikamentoj), kaj ne certas ke ĉiuj kompanioj vidos allogan merkaton en Norvegio.

Ofte la tuto estas pli ol siaj komponentoj, t.e. ke izolitaj substancoj ekstraktitaj de plantoj ne havas same bonan efikon kiel la planto mem. Ne maloftas ke aktivaj substancoj devas efiki kune por entute efiki. Tio estas konata fenomeno, kaj ne iu novaĵo kiu skuas la medicinan sciencon. Strange aspektas la eldiro ke ”se oni konsultus tradiciajn praktikantojn anstataŭ bazi la esploron nur sur hazarda kribrado, malkovrado de farmakologie aktivaj ingrediencoj pliiĝus de multe malpli ol unu procento ĝis kvardek procentoj” (p. 27). Ĝuste tion oni ja jam faris, kaj multaj kuraciloj estas trovataj ĝuste tiu-maniere, ekz. de digitalo.

”Valortaksoj pri medicina komplementa kaj alternativa montris, ke ĝi estas almenaŭ same sukcesa kiel konvencia medicino el la mallonge-daŭra kuraco de la sanstatoj kiujn ĝi kutime pritraktas. La malmultaj studoj

faritaj pri longedaŭra kuraco de tiaj statoj kutime montras komplementan medicinon pli sukcesa ol la moderna” (p. 35). Estas referencita artikolo el *Unesco Courier*. Mi treege ŝatus scii pri tiaj eksperimentoj. Ĝenerale dirindas, ke estas tre malfacila afero taksu medicinan efikon, des pli tiom ĝenerale kiel en la supra citaĵo. Same kiel eksperimentoj pri esperantolernado, tiuj pri alternativa medicino ofte ne plenumas sciencajn postulojn necesajn por poste povi kontroli la rezultojn.

Komence mi menciis la medicinan historion. Abundas interesaj informoj. Kion vi scias pri kirurgio en la antikva Egiptio, pri ĉinaj medicinaj enciklopedioj, pri la religia influo al higieno (ni kristanoj plurajn jarcentojn fieris pri nia malpureco!), pri afrikaj tradiciaj kuraciloj aŭ la saniga efiko de kanabo kaj opio? En 1854 norma angla lernolibro pri medicino asertis, ke opio estas “sendube la plej grava kaj valora rimedo en la tuta *materia medica* uzenda kontraŭ ĉiutagaj malsanoj”!

Evidente necesas reprintsado de la prisanaĵaj servoj, kaj en la riĉa kaj en la malriĉa partoj de la mondo. Tiu ĉi libro bonvene instigas al tiu diskuto. Legu ĝin sciavide, sed memoru ke estas diferenco inter havi menson malfermitan kaj truon en la kapo.

Bård Hekland

(el Norvega Esperantisto 2/2000)

JOS + (...ISI..) = SE + (...US)

Jos minä olisin sinä, niin kysyisin, mitä tuo merkitsee. *Se mi estus vi, mi demandus, kion tio signifas.*

Noista kahdesta virkkeestä löydät kyllä otsikkona olevan kaavan, joka kertoo, että konditionaalinen tuntee suomessa ISI-tunnuksesta ja esperantossa US-päätteestä. Usein konditionaalilla ilmaistaan asioita, jotka toteutuisivat, jos jokin olisi toisin. Konditionaalilla käy päinsä myös kohtelias pyytämisen ja mahdottomien toiveiden ilmaiseminen.

Ho, se mi estus birdo! Olisinpa lintu! Ho, se ni nur havus tempon! Olisipa meillä aikaa! Mi legus ĉion, se mi havus tempon. Lukisin kaiken, jos olisi aikaa. *Ĉu vi povus konsili min? Voisit(te)ko neuvoa minua?*

Joskus tarvitsisi erilaista konditionaalista ohimenneitten tilanteitten kuvaukseen.

Olisipa minulla ollut aikaa! *Se mi nur estus havinta tempon!* Olisin lukenut kaiken. *Mi estus leginta ĉion.*

Tähän menneen ajan ESTUS ...INTA-osaan tulee monikossa päätte J:

Ho, se ni nur estus sciintaj tion! Olisimmepa tietäneet sen!

Jotkut yksinkertaistavat konditionaalista käyttöä niin, etteivät ollenkaan käytä ESTUS ...INTA(J) -muotoja, vaan luottavat siihen, että asiayhteydestä selviää, onko kyseessä nykyisyys, esim ”lukisin”, vai menneisyys, esim. ”olisin lukenut”, kun esperantoksi on molemmilla kerroilla ”*mi legus*”. Varsinkin alkeiskursseilla ja puhekielessä tehdään näin. Pitempää menneen ajan muotoa ”*estus leginta(j)*” kuulee harvemmin. Se tulee vastaan jatkokursseilla ja kirjakielessä.

Koska esperanto kuitenkin pyrkii lyhyteen ja koska monet esperantistit katsovat oikeudekseen keksiä omia ratkaisuja, niin menneitä tapauksia varten on kehittynyt uudisilmaus, jonka tunnuksena on ...INTUS. Siinä on ikään kuin vedetty yhteen osat ESTUS ...INTA, tai voisi ajatella, että siinä on yhdistetty menneen ajan aktiivin partisiipin tunnus INT ja konditionaalinen tunnus US. Tällä yhdistämisellä ei kuitenkaan (vielä?) ole virallista hyväksyntää eikä sitä ole kieliopeissa, mutta voit käyttää sitä, jos se sinusta on hyvä.

Ni legintus, se ni havintus tempon. Olisimme lukeneet, jos olisi ollut aikaa.

Li komprenintus, se vi klarigintus. Hän olisi ymmärtänyt, jos olisit(te) selittänyt (selittäneet).

Perinteellisellä Zamenhofin kielellä sanottaisiin *Li estus kompreninta, se vi estus klariginta(j)*.

Ja krumeluurit päälle!

Kieliopeja selatessani löysin tällaistaikin konditionaalista käyttöä: *Dio ne estas homo, ke li mensogus.* Ei Jumala ole ihminen, niin että hän valehtelisi. *La vetero estas tro aĉa, por ke ni promenus.* Ilma on niin kurja, että emme voi mennä ulos. *La patro frapis sur la pordo, kvazaŭ li estus fremdulo.* Isä koputti, ikään kuin hän olisi vieras. *Ili fermis la pordon, antaŭ ol mi estus povinta eniri.* He sulkivat oven nenäni edestä (ennen kuin ehdin/voin mennä sisään). *Li prelegas, sen ke oni interrompus lin.* Hänen luentojaan ei keskeytellä välikysymyksillä.

Näistä ”krumeluureista” kai vain kolmas (*kvazaŭ*) tuntuu suomalaisesta tarpeelliselta.

Saliko

INFORMA BAZARO

Diversaj lingvoj de poezio en la kulturcentro Caisa/Helsinki – inter ili Esperanto

La 26-an de aprilo okazis en Helsinki la aranĝo "Kirjan ja ruusun päivä", tago de libro kaj rozo. Plurloke en la urbo oni povis ĝui beletrajn prezentojn. En la internacia kulturcentro Caisa, estonta KEF-ejo, okazis samkadre aranĝo, kiu nomiĝis "Runon eri kiel", diversaj lingvoj de poezio.

Sur la podio alterne staris diverslandaj verkistoj, ĉiu prezentis proprajn verkojn en la gepatra lingvo. La aŭtoroj venis el Makedonio, Somalio, Afganistano, Turkio, Irako, Peruo, Estonio, Bulgario, Hispanio... kaj el Esperantio. Esperantan poezion, esperante evidente, reprezentis Anja Karkiainen.

Anja komencis per poemo "Mankas krotaloj" de William Auld kaj rakontis ĝenerale pri esperantlingva verkado kaj beletro. Ŝi prezentis plurajn proprajn poemojn, jen kalevala-ritman poemon pri elmigranto Väinämöinen en Esperantolando, jen poemon

pri anima proksimo kaj amikeco, jen amuzan limerikon pri sinjoro kaj linko sur la strato Mannerheimintie por trideko da homoj – inter ili nur du esperantistoj. Anja stelulis en Caisa ankaŭ kante. Ŝi prezentis sian originale esperantan, popolkantecan "Kvarfoliaj trifolioj".

Fascinis kaj mirigis la publikon, ke iu verkas en sia ne gepatra lingvo. La esperanta parto de Anja kaptis multan atenton kaj demandojn.

Laŭ Anja la evento estis multflanka kaj interesa, la etoso varma kaj kuraĝiga. Malgraŭ lingva abundo, la publiko aŭskultis tre kompreneme. Anja ankaŭ ĝojis pro bona oportuno spertiĝi en prezentado.

Kaj imagu: La iniciato por prezenti esperantan poezion en Caisa venis de la kulturcentro mem!

RH

Lernu la polan en Pollando per Esperanto!

La renoma Somera Lernejo de la Polaj Lingvo kaj Kulturo funkcia en Jagiellona Universitato en Krakovo, unu el la plej malnovaj eŭropaj universitatoj, decidis akcepti somere 2000, inter siaj multegaj gestudentoj, grupo(j)n de esperantistoj.

Instruos E-instruistino en tiu universitato, Maria Majerczak, kiu lastatempe diplomiĝis ankaŭ pri instruado de la pola kiel fremdlingvo. Bonvolu peti informilon (german-, angla- aŭ pollingvan) ĉe:

Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Letnia Kultury i Języka Polskiego, ul. Garbarska

7a, 31-131 Kraków. Tel. +48(12) 421-3692 fax +48(12) 422-7701, email: <plschoo@jetta.if.uj.edu.pl>.

Aŭ viziti la retpaĝon: <<http://www.if.uj.edu.pl/UJ/SL/>>.

Datoj: 3.07–23.07, 3.07–30.07, 3.07–13.08 aŭ 28.07–18.08.2000.

Lernado neintensiva (koncernas nur 4- kaj 6-semajnajn kursojn): 2-3 horoj tage; intensiva: 5-6 horoj tage, dum 5-6 tagoj semajne.

La grupo estos formita, se aliĝos minimume 8 partoprenantoj kun samaj preferoj. Por faciligi formiĝon de la grupo, bv. indiki, se

eble, pli ol unu akcepteblan por vi daton k.a. cirkonstancojn.

La lingvolernadon akompanos prelegoj de specialistoj pri polaj lingvo, kulturo (i.a. arto, literaturo, filmo), historio, ekonomio, sociaj aferoj, samkiel riĉa kultura kaj turisma programo.

Oni povos ricevi atestilon pri lingvolernado kaj studentoj de superaj lernejoj – post antaŭa interkonsento kun sia lernejo – kreditpoentojn.

Bonvolu nepre aldoni, ke vi estas esperantisto.

IJS 2000

Inter 27-a de julio kaj 2-a de aŭgusto 2000 okazos la 13-a Internacia Junulara Semajno (IJS) en la hungara urbo Nyíregyháza.

IJS havas sian unikan etoson, kiu elformiĝis dum pli ol unu jardeko de la historio de la aranĝo. IJS estas la plej populara somera renkontiĝo de la mez-eŭropaj junuloj. Vi devas mem sperti la tutsemajnan festivalon kun popularaj programeroj kiel ekskursoj, kulturaj kaj artaj ludoj, noktumado en urbo kaj en naturo, varia distra programo, ĉiunokta diskoteko – kaj plej grave: vera esperanta etoso kun speciala hungara gastamo. Kelkaj allogaj programeroj: neforgesbla surpriza festo dum la tradicia balo; ekskurso al Tokaj, la plej fama vinregiono de Hungario, por vingustumado; vizito al unu el la famaj pomĝardenoj de la regiono, kie kreskas la plej bongustaj pomoj en Hungario.

Aliĝilo riceveblas je la sekva adreso: Hungara Esperanto-Junularo, HU-1675 Budapest, pf. 87, aŭ en la sekva hejmpaĝo: <http://www.math.bme.hu/~hej/>.

Nekrologo

La Esperantoklubo de Salo respektas la memoron de Annikki Haaparanta. Nämä sanat olivat viimeiset Annikki Haaparannalle. Annikki Haaparanta syntyi 17.10.1920 Luvialla ja kuoli 5.5.2000 Salossa. Annikki menehtyi vakavaan sairauteen.

Annikki oli yhtenä esperantistina, innostaen, auttaen ja osallistuen, viemässä esperantoa eteenpäin. Tässä tilanteessa tulee mieleen, mitä meillä oli: Annikilla oli aina aikaa esperantolle. Hän jaksoi ottaa vastaan ulkomaalaisia esperantisteja. Annikki oli yksi maan hiljaisista, joita ei aina tiedosteta olevan, mutta Esperanton tulevaisuus voi olla Annikin kaltaisten varassa. Annikki toimi vuosia Salon Esperantokerhon johtokunnassa.

Matti Wallius

Hundamikoj

Bojado estas multobligata gazeto por esperantistaj hundposedantoj kaj -amikoj, celante rondon por ĉi tiaj gemikoj. Sekve prenu kontakton por ĉi tiuj aferoj: Pavla Zemanová, U Starého Mlýna 18/16, 104 00 Uhrínives, Čehio.

Suomen esperantoliiton syyspäivät

Perheniemen opistolla, Iitissä 30.9.–1.10.2000

Paikka

Perheniemen evankelinen opisto sijaitsee avaran peltomaiseman ympäröimänä vanhan kartanon mailla. Opetuksessaan se keskittyy ravinto- ja luontaistietouden sekä kädentaitojen koulutukseen. Kokoon-tumis- ja ruokailutilat ovat päärakennuksessa ja majoitustilat sijaitsevat eri rakennuksessa pihapiirissä. Huoneet ovat siistejä 2 hengen opiskelija-asuntoja.

Kulkuyhteydet

Pääkaupunkiseudulta Perheniemeen on matkaa 130 km, Lahdesta 50 km, Kouvolasta 30 km. Iitin kunnan keskusta Kausalaan on matkaa 10 km ja siellä on lähin rautatie-asema. Opistolle on suora linja-autoyhteys Helsingistä. Opistoa lähimmän pysäkin nimi on Erottaja. Bussin saapumisaika opistolle lauantaina klo 12.05 ja lähtö sunnuntaina klo 14.45.

Syyspäivien ohjelma

Pääteema: terveyttä ja pitkää ikää

La 30.9. ohjelma alkaa klo 12 yhteisellä lounaalla. Iltapäivän aikana tutustumme ravinnon, kasvien, rentoutuksen ja liikunnan merkitykseen hyvinvoinnin tekijöinä. Lisäksi saamme raportit alkuvuoden ja kesän esperantotapahtumista meillä ja maailmalla. Iltahjelmassa perehdymme esperantoveteraani Vilho Setälän elämäntyöhön ja hänen elämäntilfilosofiaansa Jussi Jäntin johdatuksella. Kaikki, joilla on omakohtaisia muistikuvia Vilho Setälästä, tervetuloa muistelemaan ja kertomaan nuoremmalle polvelle tästä mer-

kittävästä liikkeemme pioneerista. Syyspäiville pyritään kokoamaan myös näyttely Setälän tuotannosta.

Su 1.10. Aamiaisen ja aamulenkin jälkeen käännetään katseet tulevaisuuteen. Keskustelun aiheina Suomen Esperantoliiton, ELFIn (Suomen opettajien esperantoyhdistys) ja FEJOn (Suomen esperantonuorten järjestö) lähiajan näkymät. Lounaan jälkeen lähemme bussilla tutustumaan Iitin kirkonkylään, joka on valittu vuonna 1990 Suomen kauneimmaksi kyläksi.

Hinta

Syyspäiväpaketti 360 mk/henkilö sisältää ohjelman, majoituksen 2 hengen huoneessa, lauantaina lounaan, iltapäiväkahvin/teen, päivällisen, sunnuntaina aamiaisen, lounaan ja bussiretken. Ruokailu- ja ohjelmapaketti ilman majoitusta maksaa 230 mk. Lapset 4-12 v puoleen hintaan, alle 4 v ilmaiseksi.

Ilmoittautuminen

Lähetä ilmoittautumislomake osoitteella: Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki postitse tai faksilla nroon 09-? ja maksa ilmoittautumismaksu ja syyspäiväpaketti EAF:n postisiirtotilille nro 800017-230825. Ilmoittautumismaksu 31.7. mennessä 60 mk, 10.9. mennessä 90 mk ja sen jälkeen 120 mk. FEJOn ja Steleton jäseniltä ilmoittautumismaksu 30/45/60 mk. Ensimmäistä kertaa Suomen Esperantoliiton vuosittaisiin tapahtumiin osallistuvilta, ulkomaisilta vierailta ja lapsilta ei peritä ilmoittautumismaksua.

Tervetuloa ja hyvää terveyttä!

Aŭtunaj tagoj de EAF

Popolaltlernejo de Perheniemi, litti 30.9.–1.10.2000

Loko

Popolaltlernejo de Perheniemi situas ĉirkaŭita de vastaj kampoj en la areo de malnova bienego. En ĝia instruado la ĉefaj temoj estas pliigo de scioj pri nutrado kaj pri rimedoj de naturo same kiel manlaboraj artoj. La ĉefkonstruaĵo enhavas kunvenejojn kaj manĝejon, en la alia konstruaĵo estas modestaj sed puraj 2-litaj studentĉambroj por tranoktado.

Kiel atingi Perheniemi?

La distanco el Helsinki estas 130 km, el Lahti 50 km, el Kouvola 30 km. Al Kausala, al la centro de Iitti-komunumo, estas 10 km kaj tie estas la plej proksima fervoja stacio. Aŭtobuso el Helsinki al Kouvola iras via Perheniemi. La plej proksima haltejo nomiĝas Erottaja. Alventempo sabate estas 12.05 kaj ekiro dimanĉe 14.45.

La programo de Aŭtunaj tagoj

Ĉefa temo: bonan sanon kaj longan vivon!

Sabaton 30.9. la programo komenciĝos je la 12-a per komuna lunĉo. Posttagmeze ni estos informitaj, kiel i.a. nutrado, kreskaĵoj, malstreĉiĝo kaj korpaj ekzercoj influas al nia bonfarto. Krome ni aŭdos raportojn pri kelkaj Esperanto-aranĝoj okazintaj komence de la jaro kaj somere. Vespera programo koncentriĝos al la vivlaboro de Esperanto-

pioniro Vilho Setälä. Ĉiu, kiu persone konis kaj renkontis lin, estu kore bonvena por memori kaj rakonti al "la juna generacio" pri tiu rimarkinda persono. Oni planas aranĝi dum la Aŭtunaj Tagoj eĉ ekpozicion pri liaj verkoj.

Dimanĉon 1.10. ni komencos per matenmanĝo kaj eta promenado. Poste ni diskutos pri la estontenco de EAF, de ELFI kaj de FEJO. Post la lunĉo ni enbusiĝos por rigardi litti-vilaĝon, kiu en la jaro 1990 ricevis la titolon "la plej bela vilaĝo de Finnlando".

Prezoj

La paketprezo 360 mk/persono enhavas programon, tranokton en 2-lita ĉambro, sabate lunĉon, posttagmezan kafon/teon, vespermanĝon, dimanĉe matenmanĝon, lunĉon kaj ekskurson. La paketo kostas 230 mk sen tranokto. Infanoj 4-12 jaraj pagas duonon, sub 4 jaroj senpage.

Aliĝo

Bonvolu sendi la aliĝilon al: Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki kaj pagi aliĝkotizon kaj la paketprezon al la konto de EAF nr 800017-230 825. Aliĝkotizoj: ĝis 31.7. 60 mk, ĝis 10.9. 90 mk kaj poste 120 mk. Por la membroj de FEJO kaj Steleto duono de la koncerna kotizo. La unuafojaj partoprenantoj, eksterlandaj gastoj kaj infanoj ne devas pagi aliĝkotizon.

Bonvenon kaj Bonan Sanon!

Suomen esperantoliiton jäsenjärjestöt

Muutokset ja lisäykset osoitteistoon Ilkka Santtilalle, Tollinpolku 1 B 21, 00410 Helsinki, s-posti ilkka.santtila@esperanto.fi mieluummin kirjallisena.

Suomen Esperantoliiton paikallisyhdistykset toimivat:

- ♦ Helsingissä: Helsingin Esperantoseura / Esperanto-klubo de Helsinki, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.
☒ Sakari Kauppinen, sakari@skau.pp.fi
- ♦ Iisalmessa: Iisalmen Esperantoklubi / Esperantoklubo de Iisalmi, (Onni Kauppinen) Uudispohjantie 298, 74100 Iisalmi
- ♦ Jyväskylässä: Jyväskylän Esperantokerho / Esperantoklubo de Jyväskylä, (Aimo Rantanen) PL 2, 40801 Vaajakoski ☎ (014) 261 438
☒ esperantolehti@esperanto.fi
- ♦ Lahdessa: Lahden Esperantokerho / Esperantoklubo de Lahti, (Martti Pennanen) Kalliomaankatu 10, 15150 Lahti.
☒ martti.pennanen@pp.phnet.fi
- ♦ Mikkelissä: Mikkelin Esperantokerho / Esperantoklubo de Mikkeli, (Elli Husso) Porrassalmenkatu 27 B 51, 50100 Mikkeli.
- ♦ Oulussa: Oulun Esperantoseura / Esperantosocieto de Oulu, (Allan Mehtonen) Valtatie 6-8 B 15, 90500 Oulu
- ♦ Salossa: Salon Esperantokerho / Esperantoklubo de Salo (Matti Wallius) Eräpolku 1, 25130 Muurla ☒ matti.wallius@pp.inet.fi
- ♦ Tampereella: Esperantoseura Antaüen / Esperantosocieto Antaüen, (Jukka Laaksonen) Uudenkylänkuja 2 B 11, 33530 Tampere.
☎ (050) 5829 248 ☒ laakju@koti.tpo.fi
- ♦ Turussa: Turun Esperanto-yhdistys ry. / Esperanto-societo en Turku, (Tiina Oittinen) Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku.
☒ tiina.oittinen@orion.fi
- ♦ Lappeenrannassa esperanton harrastajilla ei ole järjestöä, vaan "esperantoryhmä", jolle voi lähettää postia osoitteeseen (Irja Miettinen) Esperantogrupo de Lappeenranta, Yrjönkatu 6-8 A 1, 53600 Lappeenranta. ⇨

Ilmoittautumislomake

Ilmoittaudun syyspäiville 30.9. – 1.10.2000

Nimi _____

Osoite _____

Puh/fax _____

Sähköposti _____

Ilmoittautumismaksu

31.7. saakka 60 mk _____

10.9. saakka 90 mk _____

sen jälkeen 120 mk _____

Puoli maksua FEJOn ja Steleton jäseniltä
Ensikertalaiset, ulkomaiset vieraat ja
lapset ilman ilmoittautumismaksua.

Tilaan syyspäiväpaketin 360 mk _____

Tilaan ohjelma- ja ruokailupaketin 230 mk _____

Maksan EAF:n tilille yhteensä mk _____

Toivomuksia majoituksen ja ruokailun
suhteen:

Lähetä ilmoittautumisesi osoitteella:

Suomen Esperantoliitto ry

Siltasaarekatu 15 C 65

00530 HELSINKI

Maksa osallistumisesta EAF:n tilille

Leonia 800017-230825

Tervetuloa!

Aliĝilo

Mi aliĝas al la Aŭtunaj Tagoj
30.9. – 1.10.2000

Nomo _____

Adreso _____

Tel/fakso _____

Retpoŝto _____

Aliĝkotizo:

ĝis la 31.7. 60 mk _____

ĝis la 10.9. 90 mk _____

poste 120 mk _____

Duonpage la membroj de FEJO kaj Steleto,
sen aliĝkotizo la unuafojaj partoprenantoj,
eksterlandaj gastoj kaj infanoj.

Mi mendas la paketon 360 mk _____

Mi mendas la paketon 230 mk _____

Mi pagos al la konto de EAF entute mk _____

Deziroj koncerne tranokton kaj manĝojn:

Bonvolu sendi la aliĝilon al:
Esperanto-Asocio de Finnlando
Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 HELSINKI

Pagoj al la konto: Leonia 800017-230825

Bonvenon!

Oulun esperantoseuran kuulumisia

Oulun esperantoseura piti vuosikokouksensa 26.2.2000. Puheenjohtajana toimii edelleen Erkki Röntynen. Muut johtokunnan jäsenet ovat Allan Mehtonen, varapuheenjohtaja; Eila Martin, Auli Vihermä, Stanislaw Mehtonen, Aira Röntynen, Raili Marttinen ja Juha-Mikko Aho-

nen.
Kokoonnumme joka lauantai talviaikana Kaupunginkirjaston kahviossa klo 12.00 ja kesäkuun alusta alkaen taas Hupisaarten puistossa Pilvikirsikka-kahvilassa.

Kuoleeko saunanystävät häkään ennen saunan lämpenemistä?

E-kielinen saunan ystävien ryhmä on etsinyt jäseniä Tampereen kongressista lähtien. Outoa on, että Suomesta on tuskin viisi ilmoittautunut, vaikka kuvittelemme olevamme saunamaa. Kaikkiaan ilmoittautuneita on lähes neljäkymmentä, kaikista maanosista paitsi Australiasta ja Etelämantereelta. Jonkinlaisen yhdistyksen perustava kokous voitaisiin pitää vaikkapa KEF:n jälkeen, jos muutamakaan lisäjäsen ilmoittautuisi. Sitä odottaa Amikoj de Saŭno, ADS, c/o Pentti Makkonen, Ansapolku 1, 40630 Jyväskylä. Puh. (014) 254 485.

Lisäksi Suomen Esperantoliittoon kuuluu

- ♦ Suomen opettajien esperantoliitto, Jykyrintie 3, 69440 Lestijärvi. raita.pyhala@lesti.kpnet.fi (06) 8637 351
- ♦ Suomen nuorten Esperantoliitto / Finnlanda Esperantista Junulara Organizo (FEJO) Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki
- ♦ Sokeiden esperanto-yhdistys Steleto. (Ritva Sabelli) Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki. Ritva.Sabelli@sfs.fi, (09) 660 651

Useiden paikkakuntien puhelinluettelosta hakuksanan "Esperanto" kohdalta löytyy paikallisten harrastajien puhelinnumeroita.

Pri la sorto de ELFI

Esperanto-Ligo de Finnlandaj Instruistoj estis fondita en 1921. Inter la fondintoj mi vidas konatajn nomojn, kiaj i.a. Setälä, Rautio, Koivu, Salovaara. La membrokotizo estis 10 markoj kaj por dumvivaj membroj 100 markoj. (Nun la kotizo estas 100 mk jare.) La Ligo pli malpli vigle agis jam dum preskaŭ 80 jaroj. Ĝi membriĝis en Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj, kiam tiu internacia ligo kreiĝis. Dudek ok fidelaj membroj daŭre subtenas ELFI, kvankam preskaŭ neniuj plu instruas en lernejo kaj tre malmultaj instruas Esperanton en klubo aŭ vespera kurso.

Aldone en Finnlando troviĝas kelkaj sindonemaj instruantoj kaj instruistoj de Esperanto, kiuj ne membras en ELFI. Tio konkludigas, ke ELFI/ILEI ne kapablis plenumi sian rolon kiel helpanto kaj konsilanto, sciiganto kaj edukanto. Ankaŭ povas esti, ke la sinteno de la instruantoj estas tro modesta kaj ili diras al si mem: "Kial mi aliĝu al ligo de instruistoj? Mi ne estas instruisto kaj mia instruado estas pli kiel hobbio kaj ne serioza profesio." Tamen al ELFI povas aliĝi ankaŭ subtenantoj de la ideo de instruado aŭ idealistoj, kiuj esperas, ke esperanto disvastiĝu. Ne necesas esti profesia instruisto.

La problemo ne estas nova. Al la instruantoj helpo kaj konsiloj venas – se venas – de aliaj fontoj: la loka klubo, gekonatoj, propra serĉado, EAF, UEA. Krome, la aktivaj esperantistoj, kiaj la instruantoj ja estas, jam sen la kotizo al ILEI/ELFI pagas pli malpli grandajn sumojn por antaŭenigi sian amatan Esperanton. Ne eblas trovi kialon por pagi pliajn kotizojn.

En la jarkunveno de ELFI en Rovaniemi partoprenis nur 2 anoj kaj la kunsido ne estis

decidrajta. Tio ne ŝajnas kuraĝiga. Ĉu ELFI daŭrigu kiel ia relikvo de la revoj de la 20aj kaj postmilitaj jaroj aŭ ĉu sufiĉus, ke EAF havas laborgrupon pri instruado kaj lernomaterialoj? Ĉu ni devas konsideri la rolon de ELFI ankaŭ internacie aŭ nur en la hejmlanda kadro? Internacie konsiderate ELFI per siaj nura ekzisto kaj membronombro iom pliigas la prestiĝon de Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj kaj finance kontribuas al ĝi per dumilo da markoj jare.

La prezidanto kaj sekretario de ELFI partoprenos la konferencon de ILEI en julio. Al ni estus utile scii, kion finnlandaj esperantistoj pensas pri la nuna situacio kaj la sekvo. Viajn opiniojn atendas Suomen opettajain esperantoliitto, adreso en la listo "Suomen esperantoliiton jäsenjärjestöt" sur la apuda paĝo.

Raita Pyhälä

Prezidanto/sekciestro

Mesaĝo de Gbeglo Koffi

Ĉu vi scias, ke en Togolando funkcias instituto TIETo honore la Hemmo kaj Veera Tietti? La fondinto, Gbeglo Koffi, esperas, ke la instituto longe funkcios por memori kaj honorigi niajn karajn Veeran kaj Hemmon, kiuj multe laboris por Esperanto. Li proponas, ke finnoj helpu la instituton laŭ siaj ebloj. Se iu ŝatus helpi, tiu uzu la konton "tiet-u" ĉe UEA.

Peris la retroŝtan mesaĝon al finnlandaj esperantistoj,

Raita Pyhälä

Ajatuksia esperantosta

Kuvittele tilanne, jossa kriitikko kirjoittaisi arvostelun teatterikappaleesta, jota ei ole nähnyt tai konsertista, jota ei ole kuullut tai kirjasta, jota ei ole lukenut. Mahdoton tilanne, eihän tällaista voi tapahtua! Aivan vastaavaa tapahtuu kun on kyse esperantosta. Ihmiset, jotka eivät ole tutustuneet esperantoon, esittävät siitä melkein pä asiantuntijoina omia olettamuksiaan totena (kirjallisuudesta esitelmöitsijä radiossa, pastori sanomalehdessä). Tai sitten he esittävät kysymyksiä, joita ei tehdä kansallisia kieliä opiskeleville/harrastaville. Näille vakioväitteiden ja -kysymysten esittäjille pitäisi antaa sellaista taustatietoa esperantosta, että se saisi heidät ajattelemaan asiaa uudesta näkökulmasta.

”Esperanto on kuollut kieli” – Ei sinun tehtäväsi ole selittää, mitä tarkoitetaan kuolleella kielellä, pyydä väitteen esittäjää tekemään se! Sen jälkeen sinun on helppo kertoa, että esperanto on suunniteltu, looginen kieli. Se on neutraali kansallisuuteen, uskontoon, politiikkaan, rotuun ja sukupuoleen nähden. Se on luotu kansojen väliseksi kieleksi, sillä on siis aivan eri päämäärä kuin kansallisilla kielillä, eli se auttaa eri kieliä puhuvia kansoja rauhanomaiseen kanssakäymiseen ja kielelliseen tasa-arvoon! Esperantosta on oman yhteisönsä käytössä kehittänyt elävä kieli, jota puhutaan kaikkialla maailmassa.

”Esperantolla ei ole isänmaata, ei kansaa, kulttuuria, kaupunkia...” – Nämä ovat kansallisia arvoja, jotka eivät auta kielellisissä kontakteissa; ne ovat vain painolastina kielen oppimisessa. Mitä tulee kulttuuriin, eräs sen kriteereistä on: ”ihmisen toiminta ja tuotteet tieteessä, tekniikassa, taiteessa tai uskonnossa.” Esperanton alkuperäinen ja käännetty kirjallisuus on erittäin laaja ja lisääntyy noin 300 nimikkeen vuosivauhdilla. Turun kaupunginkirjaston esperantonkielinen aineisto – 260 teosta – on tietenkin kovin vaatimaton verrattuna Ison-Britannian esperantoliikkeen kirjaston tai Itävallan kansain-

välisen esperantomuseon yli 20 000 teoksen koelmiin, mutta jos sitä verrataan esimerkiksi saman kirjaston latinankielisten teosten määrään – 101 kpl – niin tilanne näyttää esperanton kannalta melko hyvältä.

”Paljonko esperantisteja on” – Tähän on prof. Jouko Lindstedt viisaasti vastannut esim. Internet-sivuillaan. Hän kiinnittää ensin huomiota siihen, mihin verrataan. Annetut tilastot koskevat yleensä äidinkieliä puhujia, mutta moniko osaa esimerkiksi ranskaa vieraana kielellä? Vasta sen jälkeen hän esittää suuntaa-antavia lukuja esperantoa puhuvista.

”Jos esperanto on niin erinomainen kieli, miksi se ei ole yleistynyt?” – Esperantistit eivät ole koskaan pakottaneet ketään luopumaan omasta äidinkielestään. Jos ihmiset tietäisivät jotain esperantoliikkeen alkuajoista ja jopa vainoista esperantisteja kohtaan, he pitäisivät varmaan ihmeenä, että esperanto yleensä on olemassa. Kaikkia mullistavia keksintöjä on aina ensin vastustettu, ennen kuin on tajuttu niiden käyttökelpoisuus. Kielenä esperantoa on vaikea osoittaa käyttökelpoiseksi keksinnöksi, koska esperanto ei kuulu normaalina valinnaisoppiaineena koulujemme kieltenopetusohjelmaan.

Ne kokeilut, jotka ovat osoittaneet esperanton ylivoimaisen paremmuuden kommunikatiivisena ja sen propedeuttisen merkityksen muiden vieraiden kielten opiskelussa, on vaiettu kuoliaaksi. Esperanton opetus on siis täysin riippuvainen esperantistien vapaaehtoisesta – hyvin usein myös palkattomasta – toiminnasta, niin tänä päivänä kuin sata vuotta sitten. Ja kuitenkin kaikenlainen esperantotoiminta on hyvin laaja-alaista, vaikka se ei välttämättä näy ulkopuolisille. Esimerkkejä tästä ovat Esperantotakatemia, Esperanto-instituutti Haagissa, Esperanton päämaja Rotterdamissa, neuvoa-antavat suhteet Unescoon, YK:n talous- ja sosiaali-neuvostoon ja Unicefiin, kansainväliset kirjastot, museot, kurssikeskukset, kongressit jne.

”Eihän esperantoa kukaan puhu, missä sitä voi käyttää, mitä hyötyä siitä on?” – Ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikana esperanton osaaminen saattoi olla rahassa mittaamaton asia, jotkut ihmiset pelastuivat sen avulla varmalta kuolemalta. Nykypäivän ’hyödyistä’ voin kertoa omakohtaisesti: opiskelin esperantoa päämääränä kansainväliset kontaktit. Vain pari kuu-kautta kieltä opiskelleena osallistuin elämäni ensimmäiseen ja hurmaavimpaan Esperanton maailmankongressiin. Kielitaitoni oli tietenkin aloittelijan tasoa, mutta pystyin ymmärtämään muita ja tulemaan ymmärretyksi, lisäksi sanavarastoni kasvoi kongressiviikon aikana kohisten.

Ranskan kielen kanssa ei ollut näin helppoa. Neljän vuoden työväenopistossa opiskelun jälkeen ei keskusteleminen ranskalaisten kanssa vielä sujunutkaan. Entä kontaktien luominen siinä maassa? Mistä tietäisi, olisiko joku ranskalainen valmis esittelemään kotikaupunkiaan tiuki tuntemattomalle ja yhtä pyyteettömästi kuin yhteyshenkilöverkoston esperantistit sen

yleensä kaikkialla tekevät? Tämä on eräs niistä hyödyistä, joita esperanto tarjoaa, puhumatta-kaan rahallisesta hyödystä kun esim. nuorten esperantoliikkeen Pasporta Servon välityksellä voi saada maksuttoman yösijan.

Nauttiakseen esperantosta ei välttämättä tarvitse matkustaa ulkomaille. ”Esperantomaa” on yhtä lähellä kuin lähin esperantisti. Oman yhdistyksen tilaisuudet tai tapahtumat muiden paikkakuntien yhdistysten kanssa tarjoavat tilaisuuden esperanton käyttöön kotimaassakin. Kirjeystävän (nykyään myös sähköisen) avulla avautuvat portit sellaisiin maihin, joihin ei koskaan pystyisi matkustamaan eikä millään kansallisella kielellä pystyisi saamaan sellaista kontaktin helppoutta kuin vain esperanton avulla voi luoda. Sen lisäksi lehdet ja radiolähetykset sekä netti tuovat uutisia ja viihdykettä esperantomailmasta ja sen ulkopuolelta, joten kansainväliset kontaktit ovat täysin tyydyttävästi toteutettavissa. Jokainen voi valita mielensä mukaan miten, missä ja milloin.

Anna-Liisa Ali-Simola

Ni bonvenigu Teemu-n!

Ĉiskribante hieraŭ mi ricevis respondleteron de Teemu Luojola: en loka ĵurnalo ofte legantleterojn skribanta ekologiisto, naturprotektisto kaj komunisto, sekva moderna maldekstrulo, el kies energio almenaŭ duono konsumiĝas por la lason ĉi tiel al la medio.

En sia politika medio Teemu faris gravan atenton: por aziaj kamaradoj el la malriĉaj landoj estas malfacile kontakti pro la mankeca angla scipovo. Tial Teemu kun siaj finnaj kamaradoj intencas studi Esperanton, kaj atentu: proponi ĝin ankaŭ al Internacia Laborista Komitato, kiu estas unu internacia komunista organizaĵo. – Ni memoru, ke ekz. M.A. Numminen ne plaĉis al ĉiuj en 60-jaroj, tamen li fariĝis unu el la plej konataj finnaj esperantistoj! – Ĉi tie la adreso: MTL/Teemu Luojola, PL 236, 06101 Porvoo; tel. (019) 668 373; interrete: tempe@pp.inet.fi

Esperanto, komunikilo kaj idealo

En ĉi-jaraj numeroj de ĉi tiu gazeto estis opinioj pri nia lingvo Esperanto. Iuj, ŝajnas, timas, ke oni evoluigas ĝin al la direkto de religio. – Vante: se iuj komencus tiel fari, tio nur pliradikigus la aferon – kvankam ankaŭ fremdigus la aliajn...

Nu, estu trankvile! Ĉiuj esperantistoj rajtas akcepti la lingvon kiel ili volas. Por iuj Esperanto estas nur komunikilo uzata ekz. en korespondo, inter sammetianoj aŭ -profesianoj, aŭ inter personoj, kiuj okupiĝas pri la samaj opinioj aŭ hobiaj, dum por iuj aliaj esperantistoj ĝi estas valora idealo por iel plibonigi nian mizeran mondon, kaj ni bezonas ilin ĉiujn!!

Kiom pli multe la radikojn esperantistajn nia movado havas, tiom pli forta ĝi estas!

Pentti Törmälä

Esperanto-radioelsendoj en via urbo?

Plurmilo de radiostacioj, ĉu lokaj, ĉu land-nivelaj priservas la aŭskultantojn dise en la mondo en la ultrakurtonda bendo UKO (ofte signata kiel FM, mallongigo por "frekvenco-modulado"), tamen inter ili nur sporade, ege malofte troviĝas ankaŭ esperantlingvaj elsendoj. Sed se ankaŭ vi volas, tio povas ŝanĝiĝi, ja ekde nun ekzistas la eblo havi Esperantan radioelsendon ankaŭ en via urbo: la tieaj radiostacioj povas ricevi SENPAGAN rajtigon por relajsi la Esperantan programon de Aŭstra Radio Internacia!

Ĉu propra radiostacio?

Akiri licencon por propra E-lingva radioelsendo, kaj daŭre funkciigi tian radiostacion nuntempe estas nerealigebla revo. Same, daŭre produkti E-lingvan programblokon en iu jam funkcia radiostacio postulus tre grandan laboran kaj teknikan investon (ofte ankaŭ oni postulas nerealan financan kontribuon), do en plej multaj urboj lernantoj kaj parolantoj de Esperanto havas malfacilaĵojn pri aŭskultado de viva E-parolo.

Bedaŭrinde interreto (kaj la ret-radioj) ankoraŭ ne atingas ĉiujn, krome estas ĉiam malpli kaj malpli la kvanto de radioriceviloj kun kurtonda bendo por la nunaj E-elsendoj – sed en ĉiuj loĝejoj troviĝas AM (mezondaj) kaj FM-riceviloj. Se oni tie povus lanĉi E-lingvan programblokon, ĝi ne nur helpus al esperantistoj havi "vivan E-parolon" – sed estus ankaŭ bona reklamo por nia afero.

Aliflanke la lokaj aŭ urbaj radiostacioj – kiuj kutime ne disponas pri senlima buĝeto

kaj ne havas multajn reklamenspezojn – ofte baraktas pri la problemo: kiel kaj per kio plenigi la elsendotempon? – do dependas de la lerteco, saĝeco de la lokaj esperantistoj, ĉu oni povas konvinki ilin akcepti pretan, bonkvalitan, "kuriozan" – kaj SENPAGAN duonhoran programblokon...

Kion fari?

Por realigi la relajsadon de la E-programo de ORF, oni devas konvinki la gvidantojn de via urba, loka radiostacio. Ili – angle, germane, aŭ eble per via helpo Esperante – devas peti la rajton pri la senpaga relajsado, kion ili ricevos ene de 14 tagoj. La elsendoj estas kapteblaj per satelito, aŭ estas preneblaj per interreto.

Jam funkcias 2!

Ke tiu relajsado ne estas nur teoria eblo pravas la fakto, ke jam en 2 urboj (Vilnius kaj Vladivostok) ĝi estas realigita. Kaj ankoraŭ unu afero: ekde la komenco de la ĉijara somera tempokalkulo la lasta E-lingva elsendo de ORF Radio Aŭstria en la tuta semajno estas aŭskultebla en la reto per "Real Player-7".

La petoj pri rajtigo de senpaga relajsado estas peteblaj ĉe:

ORF, Radio-Aŭstria Internacia, Esperanto-Redakcio, Katalin Fetes-Tosegi, AT-1136 Wien, Aŭstrio. Rete: roi.esperanto@orf.at

komuniko de "Ret-Info"

2000.05.08

Tutustu Valamon kesäkurssin opettajiin

Konatiĝu kun la instruistoj de la somera kurso en Valamo

Sylvia Hämäläinen

Ilokseni kuulin, että sinä, Sylvia, opetat esperanton alkeiskurssin Valamossa heinäkuussa.

Miten rohkaisisit aloittelijaa tulemaan mukaan? Onko ikärajoituksia?

+ Ole innokas ja tiedonhaluinen! Yritämme yhdessä löytää oppimisen polun alkupään, niin että pystyt itsenäisesti jatkamaan matkaa. Ikärajoituksia ei ole, mutta mielestäni lapsille pitäisi kyllä olla oma ryhmänsä.

Minkä kokoinen ryhmä olisi sinusta sopiva?

+ Sellainen 6-10 henkilöä olisi varmaan mukava ryhmä.

Kerropa jotain ryhmistä, joita olet opettanut.

+ Olen peruskoulun ala-asteella pitänyt n. 10 vuoden aikana kerhoja, joissa eri vuosina on ollut suurin piirtein samanikäisiä lapsia 8-13-vuotiaita. Tänä keväänä pidin kahden kuukauden kurssin kuudesluokkalaisille, joita oli 12 oppilasta. Valamon kurssi tulee siten olemaan ensimmäinen aikuisten kurssi.

Missä itse opit esperantoa ja miksi?

+ Ensimmäinen oppi tuli itseopiskeluna, sen jälkeen muutamana vuonna työväenopistossa. Innostuksen sain kieliesitteestä, jossa oli lyhyt kieliopin katsaus. Tuohon selkeään rakenteseen haksahdin.

Minkälaisia opetustapoja aioit käyttää?

+ Opetustavat tulevat varmaankin olemaan monenlaisia. En ole koulutukseltani kielenopettaja, vaikka opettaja olenkin. Käytän sitä mene-

⇒

Atilio Orellana Rojas

Estimata Atilio Orellana Rojas, vi instruos progresantojn dum 5 tagoj en Valamo, Finnlando. Kion vi intencas fari kun la grupo kaj farigi al ili?

+ Kiel ĉefan temon mi elektis "la tempo" kaj ĝi donos al ni la eblecon diskuti pri diversaj aspektoj (sezonoj, kalendaroj, ktp) kaj esplori kiom riĉa kaj diversa estas nia mondo. Tiuj estos certe la iloj por trakti la E-gramatikon.

La kursejo situas proksime al monaĥejo. Kio estas via antaŭopinio pri la ĉirkaŭo?

+ Mia unua kontakto kun Valamo estos ĉifoje, sed mi povas antaŭvidi, ke ni estos ĉirkaŭitaj de tiu rava beleco plenaj je arboj kaj lagoj, kiu karakterizas Finnlandon.

Vi jam antaŭe instruis en Finnlando. Kiel la finnlandaj somerkursoj diferencas de viaj aliaj unusemajnaj kursoj? Ĉu la geografia situo influas vian instruadon?

+ La someraj kursoj en Finnlando certe havas sian propran koloron. Unu el la kialoj estas pro tio, ke la plejmulto el la ĉeestontoj estas finnoj kaj tio instigas min krei instrumaterialon aparte orientitan al tio, kio povus signifi ian apartan malfacilaĵon gramatike por la finnparolantoj. Ofte mi havas ĉeestantaron el tre diversaj devenoj kaj ankaŭ tio postulas de mia alispecan atenton.

De kie vi elĉerpas la forton daŭre instruadi en tre malsamaj kondiĉoj?

⇒

Palautusosoite: Esperantoliitto
Siltasaarencatu 15 C 65, 00530 Helsinki

⇒ telmää mikä mihinkin tilanteeseen sopii, eli varmaan tulee olemaan oma opetusmenetelmä. Uskoisin, että lauluja tulee olemaan ohjelmassa. Niistä voi myös oppia.

Kumpi sinusta on tärkeämpää aluksi, sanat vai kielioppi?

+ Sanoja tarvitaan heti, jotta voisi käyttää kieltä. Kieliopista ei tarvitse erikseen puhua, vaan kukin asia selitetään, kun se tulee vastaan tekstissä.

Mitä iloa tai hyötyä sinulla on ollut esperantosta?

+ Esperanto on ennen kaikkea kansainvälinen kieli. Olen sen välityksellä päässyt tutustumaan ihmisiin eri puolilla maailmaa joko heidän omassa ympäristössään tai esim. kongresseissa ja kursseilla, tai kirjeenvaihdolla. Heidän kauttaan olen oppinut paljon uusia mielenkiintoisia asioita eri kansojen tavoista ja elämästä. Esperanton käyttäjät ovat myös innokkaita esittelemään omaa ympäristöään, samoin minä kotikaupungissani kävijöille.

Kiitos, Sylvia! Varmasti kesäkurssi on antoisaa niin opelle kuin opiskelijoillekin!

Sähköpostitse haastatteli R.P.

⇒ + Ĉiu kurso havas sian magion kaj tiu fakto en si mem estas speciale inspira al mi. La konatiĝo kun novaj homoj, malsimilaj kutimoj kaj la konscio, ke la komunikado eblas kiel aldona pluso al la diverseco kreskigas plu mian horizonton kaj kreskigas mian konvinkon, ke ne vanas labori por konstrui mondon, kie respekto kaj toleremo estas gravaj valoroj.

La varieco en la kondiĉoj por labori estas nur materiaj (alimaniere ekipitaj ĉambroj, ebloj uzi alispecajn teknikaĵojn, ktp) sed kio estas la ĉefa elemento en miaj kursoj, do, la homeco kaj la deziroj komuniki, estas ĉiam la samaj ĉie.

Kion vi esperas de viaj studentoj?

+ Mi ĉefe atendas, ke ili estu motivitaj al lernado kaj malfermaj malkovri la riĉecon de la komunikado, kiun E-o donas al ni. Per tiuj 2 elementoj ni povas ja krei multon.

Cetere, kiel vi prononcas vian nomon en Esperanto?

+ Mian nomon oni skribas hispane "Atilio" kaj oni prononcas [Ati'ljo]

Dankon! Bonvenon al la somera provinco Savonio, laŭanekdote la plej bonhumora provinco en Finnlando!

Retpoŝte intervjuis R.P.

Seuraava numero ♦ Venonta Numero

Seuraava numero ilmestyy 1.8. Jutut 15.7 mennessä Jukka Laaksoselle, os. Uudenkylänkuja 2 B 11, 33530 Tampere, puh. (050) 5829 248. Venonta numero aperos 1.8. Artikoloj ĝis 17.5 al Jukka Laaksonen, adr. Uudenkylänkuja 2 B 11, 33530 Tampere, tel. (050) 5829 248.